

Nr 275.

Av herr **Larsson** i Hede **m. fl.**, om anslag till bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden m. m.

Sedan budgetåret 1939/1940 har anvisats bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden. De av riksdagen för ändamålet beviljade anslagen ha dock varit allt för knappt tilltagna. Statsbidraget avsågs ursprungligen att utgå med 25 högst 40 proc. av anläggningskostnaden men har på grund av det stora antalet ansökningar måst reduceras till 15 proc.; endast i ett par undantagsfall ha bidrag upp till 25 proc. av anläggningskostnaden kunnat utdelas.

Egnahemsstyrelsen har med anledning av föreliggande behov hemställt om ett från 50,000 kr. till 100,000 kr. förhöjt anslag och som skäl härför anfört, att hittillsvarande erfarenheter ganska starkt tydde på tendens av ökad efterfrågan på bidrag för ifrågasvarande verksamhet, och framhållit att denna har en viktig uppgift att fylla på landsbygden. Även departementschefen uttalar, att denna bidragsverksamhet är mycket värdefull, och understryker önskvärldheten att medel anvisas för ändamålet. Därjämte har Svenska landsbygdens kvinnoförbund genom skriftelse anhållit hos departementschefen, att anslagsanvisningen för nästa budgetår måtte bestämmas till det av egnahemsstyrelsen äskade beloppet, 100,000 kr.

Med den brist på arbetskraft, som råder på landsbygden, och icke minst i hemmen, är det en trängande nödvändighet att söka lätta husmödrarnas arbete. Andelstvättstugorna ha med rätta ansetts vara ett led härvidlag och böra erhålla ett ännu större stöd från statsmakternas sida än som hittills varit fallet.

Trots det brydsamma budgetläget måste det anses motiverat, att anslaget i förevarande fall höjes till det belopp, som föreslagits av egnahemsstyrelsen.

Även om bidragsprocenten kan komma att utgå med belopp, som ursprungligen avsetts, ställer det sig i många fall svårt att inom bygden uppbringa det kapital som erfordras, vilket i regel beräknas till omkring 40,000 kronor för varje anläggning. Visserligen kan kapitalanskaffning ske till den maskinella delen genom lån ur jordbrukets maskinlänefond, men det dubbla ansökningsförfarandet och därmed följande olägenheter försvårar otvivelaktigt verksamheten. Det är därför synnerligen önskvärt, att en särskild statens länefond inrättas för denna verksamhetsgren. Det har av hittills bedrivna andelstvättstugors verksamhet visat sig, att de som regel äro ekonomiskt bärkraftiga företag, varför staten utan väsentliga risker torde kunna medverka till en lösning av ifrågasvarande spörsmål, som bättre än nu är fallet tillgodoser verksamheten. Det är därför angeläget att en utredning härutinnan kommer till stånd.

På grund av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen vid behandling av nionde huvudtiteln punkt 154 måtte besluta att

dels till bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden för budgetåret 1943/1944 anvisa ett reservationsanslag av kronor 100,000;

dels hos Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning angående upprättande av en lånefond för gemensamma tvättinrättningar på landsbygden.

Stockholm den 23 januari 1943.

D. Larsson
i Hede.

Ewald Lindmark.

Stig Janson
i Frändesta.

Jonas Eriksson.

Albert Larsson.

Ernst V. Staxäng.

Ebon Andersson
i Stockholm.

James I. A. Dickson.

Folke Kyling.
